

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1976

BRNO 1978

Neolithische Spaltindustrie aus Píšť /Bez. Opava/. P. Wodecki aus Bohumín fand südlich der Gemeinde einige Silexe, die wir verlässlich in das Neolithikum einreihen können.

PROTOÚNĚTICER GRAB AUS VELKÉ BÍLOVICE

/Bez. Břeclav /

Josef U n g e r , Regionální muzeum Mikulov

Beim Grubenaushub für ein Wasserreservoir nordöstlich der Gemeinde am Orte der einstigen Ziegelei, wo sich heute die Winzergemeinschaft der LPG Velké Bílovice befindet, fand man im Jahre 1971 in einer Tiefe von ca. 1 m Menschenknochen, Scherben und ein steinernes Kriegsbeil.

Die Funde barg der Kellermeister Č. Riedel, der sie im Jahre 1976 der Sammlung des Museums in Mikulov übergab. Aus den Scherben konnte ein Topf mit Henkel /H. 16,0 cm /, ein bauchiger Topf mit Henkel mit plastischen Hufeisen unter der Henkelwurzel /H. 13,7 cm /, zwei kleine Töpfe mit Henkeln /H. 7,8 cm und 5,7 cm / und eine Schüssel mit S-förmig durchbogener Wand und vier blinden Henkeln in der Rille unter dem Rand /H. 6,4 cm / rekonstruiert werden. Nach der Fundsituation und den Funden handelt es sich um ein Grab der Protoúněticer Kultur. Interessant ist der Fund des steinernen Kriegsbeiles, das in der mährischen protoúněticer Kultur keine Analogien hat. /1/.

Anmerkung:

1 J. Ondráček, Moravská protoúnětická kultura, SIA XV-2, 1967, 389 - 446.

ÚNĚTICKÝ POHŘEB VE ŠTĚRKOVNĚ U MUŠOVA

/okr. Břeclav /

Bohuslav Kl í m a , AÚ ČSAV Brno

/obr. 17 /

Na základě telefonického požadavku navštívili pracovníci ústavu v Dol. Věstonicích 9.7.1976 závod n.p. Ingstav v Brod u Dyjí, při jehož akcích měly být zachyceny archeologické památky. Došlo k tomu při těžbě štěrkopísků v rozšiřovaném odkryvu na pravém břehu řeky Dyje na kat. území obce Mušov, kde již dříve a pak i později podobné objevy vyvolaly zachraňovací výzkumy. Nález, který dal bezprostřední podnět k zásahu byl vlastními objeviteli soustředěn již na dně štěrkovny k převzetí. Šlo o zbytky dvou lidských koster, bronzovou jehlici s ouškem, četnější fragmenty jemných vlasových ozdob bronzových a malou úplnou misku, zřejmě trosky únětického pohřbu, který byl při práci těžkých zemních strojů zachycen a velmi jednoduše vyzdvižen bez šetření nálezových okolností. Rozložená lebka se zelenými měďnatými povlaky na obou skalních kostech náležela zřejmě k hrobu a k úplněji zachované kostře mladší, gracilní, ale dospělé ženy. Informace o nálezových okolnostech nedokázal sdělit žádný z pracovníků Ingstavu. Menší zahloubení povrchové půdy do štěrkopískového podloží bezprostředně nad místem s nálezy a s ještě dalšími antropologickými pozůstatky v uvolněných zeminách na dně štěrkovny bylo však možno pokládat za sounáležitosti strženého hrobu. Zahloubení bylo proto otevřeno menší sondou, ze které pomohl bagr uvolnit větší vápencové kameny i zeminy záspy. Sondáž však nepřinesla žádný nález ani doklad o tom, že by stržený hrob měl ke zmíněnému zahloubení přímý vztah.

Při prohlídce jižní části štěrkovny, kde shrnoval buldozer povrchovou půdu pro pokračující těžbu, se podařilo prosetřit alespoň část dalšího únětického objektu. Rýsoval se popelovitou výplní se zlomky mazanice, fragmenty zvířecích kostí a ojedinělými střepy. Spolehlivější základ pro posouzení kulturní příslušnosti tvořily jen dva malé okrajové střepy z menší misky. Celý půdorys objektu však v daných podmínkách nebylo možno zjistit.

Úněticer Bestattung in der Schottergrube bei Mušov /Bez. Břeclav/. Aufgrund eines Telefonanrufes besuchten Angestellte des Institutes in Dolní Věstonice den Arbeitsplatz des VEB Ingstav in Brod n. Dyjí und dessen Schottergrube am rechten Ufer des

Flusses Dyje im Kat. Gebiet der Gemeinde Mušov, wo ein Úněticer Grab abgerissen wurde. Hier übernahmen sie bereits aufgesammelte Reste von zwei Skeletten, eine Bronzenadel, feine Bruchstücke von bronzenem Haarschmuck und eine kleine Schüssel. Bei der Untersuchung der Fundumstände wurde mit Hilfe eines Baggers eine mässig eingetiefte Grube in der Wand oberhalb der Fundstelle freigelegt, die jedoch keine Belege über die Beziehung zu dem zerstörten Grab gewährte. Im südlichen Teil der Schottergrube untersuchten dann die Angestellten des Institutes vor dem arbeitenden Bulldozer den Teil eines úněticer Objektes, aus dem nur eine begrenzte Zahl wenig typischer Scherben gewonnen wurde.

ÚNĚTICKÉ SÍDLIŠTĚ A POHŘEBIŠTĚ V SUCHOHRDLÍCH U MIROSLAVI

/okr. Znojmo /

Stanislav Stuchlík, AÚ ČSAV Brno

Na podzim 1976 se prováděla výstavba silnice Brno-Znojmo v úseku Branišovice-Suchohrdly u Miroslavi. Při bagrování hlíny byly porušeny pravěké objekty. Několik nádob a bronzových předmětů zachránil Ing. Karel Steinmetz. Další střepevý materiál zachránili dr. J. Ondráček a dr. J. Říhový z Archeologického ústavu ČSAV v Brně. Zbývající část střepevého materiálu zachránil autor. Naleziště se nachází asi 1 km na východ od obce, na mírné terénní vlně v blízkosti místního potoka.

Nálezy zachráněné Ing. Steinmetzem pocházejí z jednoho, případně z několika porušených hrobů. Mezi materiálem byl zastoupen malý hrnek s uchem na prohnutém hrdle, malá miska s prohnutým hrdlem a hrníček s ulomeným a druhotně zabroušeným okrajem. Vedle keramiky zachránil i drobnou bronzovou spirálku a bronzovou záušnici z dvojitého drátu. Nálezy získané pracovnicí Archeologického ústavu pocházejí patrně ze sídlištních jam. Jedná se o běžný keramický materiál sídlištního charakteru, z něhož pro datování mají význam střepy z nádoby s horizontálním uchem na výduti a střepy z hrnce se 2 uchy na kónickém hrdle.

Na základě keramiky i bronzů lze sídliště datovat do staršího období únětické kultury.

Úněticer Siedlung und Gräberfeld in Suchohrdly bei Miroslav / Bez. Znojmo /. Im Herbst 1976 wurden beim Strassenbau in der Nähe von Suchohrdly bei Miroslav Gräber und Siedlungsobjekte der Úněticer Kultur gestört. Ing. Karel Steinmetz barg eine Schüssel mit durchbogenem Hals, 2 Töpfe; von denen der eine einen abgebrochenen und sekundär hergerichteten Rand hat, eine bronzene Spirale und Schläfenringe aus doppeltem Draht. Weiteres Scherbenmaterial barg Dr. J. Ondráček CSc. und Dr. J. Říhový CSc. vom Archäologischen Institut der ČSAV in Brno und der Autor. Das von Ing. Steinmetz geborgene Material stammt vermutlich aus einem oder einigen gestörten Gräbern, das übrige Material stammt aus Siedlungsobjekten. Aufgrund der Keramik sowie der Bronzen kann die Lokalität in den älteren Zeitabschnitt der Úněticer Kultur datiert werden.

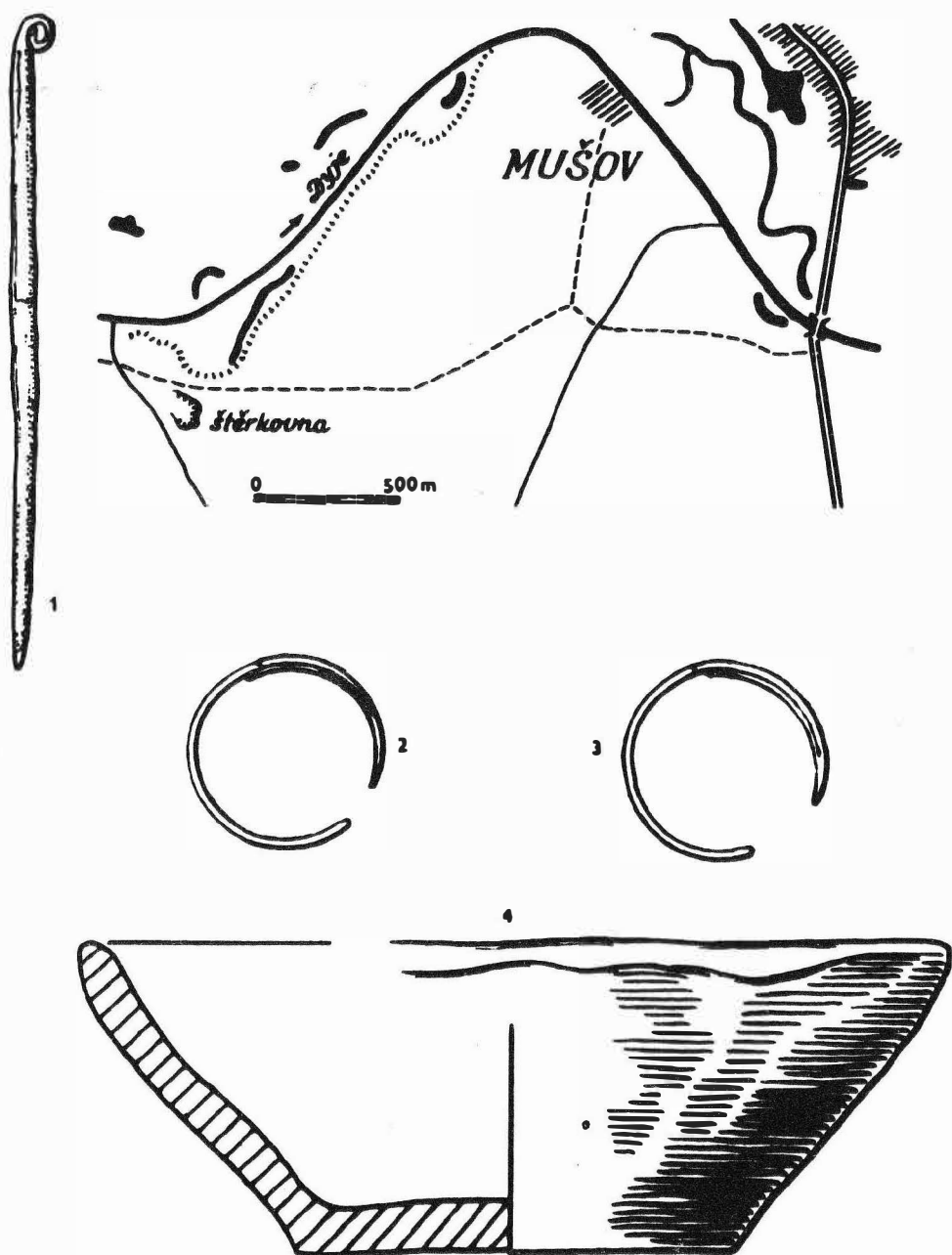
ZÁCHRANNÝ VÝZKUM ÚNĚTICKÉHO POHŘEBIŠTĚ A DALŠÍCH PRAVĚKÝCH OBJEKTŮ VE ŠTĚRKOVNĚ V MUŠOVĚ

/okr. Břeclav /

Stanislav Stuchlík, AÚ ČSAV Brno

Při stavbě vodního díla u Nových Mlýnů na jižní Moravě byla porušena řada pravěkých lokalit. Jednou z těchto lokalit je i štěrkovna Státního statku v Mušově. Naleziště se nachází asi 2,5 km od Mušova na pravém břehu Dyje v blízkosti kóty 177. Menší záchranné výzkumy se zde prováděly již v minulých letech. I. Peškař odtud zachránil hrnek únětické kultury /1/ a K. Ludíkovský zde prozkoumal 5 chat z laténského období /2/. Laténské objekty však ve štěrkovně zjistil i J. Unger /3/. Obsah jednoho únětického hrobu zachránil v létě 1976 i B. Klíma /4/. Ve větší míře se přistoupilo k záchranovacím akcím od října 1976, kdy byla na poměrně velké ploše štěrkovny skryta ornice a bylo zachyceno množství objektů. Při těchto výzkumech, které probíhaly za neobyčejně těžkých povětrnostních podmínek, bylo zjištěno a prozkoumáno dalších 30 objektů.

Nejbohatěji byla na lokalitě zastoupena únětická kultura, do jejíž náplně patřilo 17 hrobů. Několik méně zahloubených hrobů na rozhraní ornice a štěrkového podloží bylo zničeno nebo porušeno buldozerem. Hloubka dalších hrobů kolísala a dosahovala až 200 cm pod ornici. Řada hrobů byla vykradena a ve

Obr. 17

Mušov /okr. Břeclav /. Situace a nálezy z hrobu únětické kultury. 1 jehlice ; 2-3 bronzové vlasové ozdoby ; 4 miska. - Situation und Funde aus einem Grab der Úněticer Kultur. 1 Nadel ; 2-3 bronzene Haarzieraten ; 4 Schüssel.

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1976.

- Vydává : Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 17/19
Odpovědný redaktor : Akademik Josef Poulík
Redaktoři : Dr. A. Medunová, dr. J. Meduna, dr. J. Říhovský
Překlady : Dr. R. Tichý, E. Tichá
Kresby : doc. dr. B. Klíma, A. Životská
Na titulním listě : Bronzová přezka ze slovanského sídliště v Mutěnicích
Tisk : Moravské tiskařské závody, n.p. Olomouc, závod Guttwaldov, provoz 34 -
Kyjov
Evidenční číslo : ÚVTEI-73332
Vydáno jako rukopis - 450 kusů - neprodejné